

In de eerste Bornse Courant, als proefnummer uitgegeven op zaterdag 14 juni 1902, werd al direct iets over de Bornse historie geschreven. Wij laten U hier de tekst volgen:

BORNSCHE SCHETSEN

Aan mijne Lezers!

Door de welwillendheid van de redactie dezer courant wordt mij de gelegenheid geschonken om de lezers van tijd tot tijd bezig trachten te houden met schetsen uit onze gemeente. Hoe die schetsen zullen zijn, daaromtrent kan uw onderdanige dienaar geen bepaald programma overleggen. Waar ik stof vind, die mij de bespreking waard schijnen, daar zal ik trachten mijne lezers te verpoezen, te ontspannen, soms te vermaken en misschien een enkele maal te leeren, al naar den geestestoestand der lezers.

Immers, waar de een glimlachtend de schouders optrekt over het weinig belangrijke der schets, vindt weer een ander de beschrijving lezenswaard. De een lacht om eene zaak, die een ander zeer ernstig voorkomt en waar ik wetenswaardigheden tracht te vermelden, zijn sommigen den auteur hierin verre vooruit, al is het voor het grootste deel der lezers ook nieuw of eene welkome opfrissing van oude zaken.

Ziehier in 't kort mijne opvatting over de "Bornsche schetsen", die bij tijd en wijle in deze courant zullen verschijnen. Ik verzoek mijnen lezers echter, de verwachting niet te hoog te spannen, ten eerste omdat ik geen schrijver van beroep ben, ten tweede omdat ons stil en eenvoudig dorp, verscholen tusschen 't hout, niet bijzonder veel aanleiding geeft om buitengewone toestanden of merkwaardige gebeurtenissen, door de wiken der faam gedragen, wereldkundig te doen worden; en dan nog is dat wereldje betrekkelijk klein.

Weliswaar is Borne de laatste jaren zeer vooruitgegaan en overvleugelt het in een enkel opzicht nieuwere plaatsen; toch zal er veel veranderd, veel verbeterd moeten worden, aler het "modern" mag genoemd worden. Ik betwijfel echter of dit moderniseeren, in den geest van veel andere plaatsen, door allen met vreugde zou begroet worden in ons oud en ten deele ouderwetsche Borne. "Oud Borne"; - wel kan het dorp niet bogen op een verleden gelijk het grijze Ootmarsum en de eerwaardige

bisschopsstad Oldenzaal, toch torscht het reeds der eeuwen last. Wel wordt op eene kaart uit den tijd van Karel den Grooten ons dorp niet aangewezen, maar toch meent men als zeker te mogen aannemen, dat in de 11^e eeuw Borne genoemd word als eene plaats, die toen Burgonde heette, welke naam een paar eeuwen later in Bergende veranderd, weer zoo goed als zeker dit dorp aanwees. Het gemeentewapen van Borne voert op een donkerblauwen achtergrond, een zilveren bijenkorf, met eenige vliegende bijen. Ik herinner me niet, op welke gronden Borne dit wapen voert; in juiste overeenstemming met den waarschijnlijksten oorsprong van den naam van ons dorp schijnt het echter niet te zijn. Mogelijk is er ten deze opzichte wel eene andere lezing over het ontstaan van den naam Borne en willen bevoegde beoordeelaars ons misschien te eeniger tijd wel inlichten. Zeker is het althans dat zich op een der schoone plekjes van Twente een man bevindt, die over Borne en de historie ervan ons de meest betrouwbare inlichtingen kan geven, doch nog steeds zijne leerrijke beschrijvingen niet aan de drukpers toevertrouwt. 't Is te hopen, dat deze geleerde oudheidsvorscher ons eens verblijdt met zijne belangrijke mededeelingen.

Dat ons dorp reeds eenige eeuwen telt, bewijst ook wel de Hervormde kerk met den fraaie toren, die als een der hoogste kerktorens van Twente mag genoemd worden. De legende of de overlevering zegt van deze toren, dat de spits ervan opgetrokken is uit het hout, dat bij Borne groeide. Misschien is dit hout wel het overblijfsel van het oerwoud dat Neerlands bodem eenmaal bedekte en waarin het eekhoorntje van de Noordzee tot Duitsland zich kon bewegen. Zoo verhalen sommigen dat de "Hooge Brug" bij Borne is gemetseld uit de opbrengst van een eikenbosch, dat zich oostwaarts van het dorp zou uitgestrekt hebben, doch van dit woud is zelfs het laatste spoor verdwenen.

OBSERVATOR.